

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2To/96/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1114010452
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Kamil Ivánek
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2016:1114010452.3

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Kamila Ivánka a sudkýň JUDr. Ľudmily Králikovej a Mgr. Marcely Kosovej, v trestnej veci obžalovanej N. K., pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3T/29/2014 zo dňa 05.06.2015, na verejnom zasadnutí konanom dňa 04. mája 2016 takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie obžalovanej N. K., nar. XX.XX.XXXX v H. z a m i e t a.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp.zn. 3T/29/2014 zo dňa 05.06.2015 bola obžalovaná N. K. uznaná vinnou z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

dňa 04. decembra 2008 o 16,53 hodine v H. po W. ulici v smere od centra mesta k mostu Z. viedla osobné motorové vozidlo značky G. G evidenčného čísla DT-XXXAN, striebornej metalízy, pričom v strednom jazdnom pruhu na vyznačenom priechode pre chodcov pred križovatkou s Q. ulicou došlo k stretu s chodcom S. B., ktorý vyšiel spred spomaľujúceho motorového vozidla - dodávkou, idúcou v ľavom odbočovacom pruhu pred osobným motorovým vozidlom vedeným obžalovanou, v dôsledku čoho poškodený S. B. utrpel pomliaždenie mozgu so zakrvácaním do komorového systému mozgu pri zlomenine klenby a spodiny lebečnej a ďalšie poranenia (zlomeniny tvárovej aj mozgovej časti kostry hlavy, sériové zlomeniny rebier obojstranne, zlomenina panvy, ramenne kosti a kostí predkolenia vpravo, vzduch v pohrudnicovej dutine) vpravo následkom ktorých dňa 05. decembra 2008 o 12.40 hodine v nemocnici zomrel,

za čo jej bol uložený podľa § 149 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere dva mesiace, ktorého výkon bol podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. podmiennečne odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. jej bola určená skúšobná doba v trvaní jeden rok.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie obžalovaná, ktoré písomne odôvodnila prostredníctvom obhajcu.

V dôvodoch dovolania uviedla, že poškodený chodec sa pohyboval pred bledým dodávkovým vozidlom a vzhľadom na veľkosť tohto vozidla nemala vôbec možnosť tohto chodca vidieť. Zbadala ho na poslednú chvíľu a aj pri brzdení zrážke nemohla zabrániť. V danom čase mala minimálnu rýchlosť nad 40 km/h, keďže opúšťala križovátku, kde stála na svetelnej signalizácii. Znalec uviedol, že z technického hľadiska bol príčinou dopravnej nehody chodec a možno dedukovať, že nemala dôvod na zastavenia alebo spomalenie vozidla. Z celého rozsudku je zrejмый dojem súdu, ktorý sa ako červená niť tiahne ako apel na osobu obžalovanej ako vodičku motorového vozidla, ktorá mala povinnosť zachovať primeranú mieru opatrnosti spomaliť, zastaviť, predvídať a dokonca vzhľadom na poveternostné podmienky mala zachovať ešte vyššiu mieru opatrnosti. Súd pritom konštatuje značnú mieru porušenia povinnosti zo strany chodca - poškodeného. Celá situácia v nej evokuje pocit, že v trestnom konaní je prvoradý

následok. Záverom obhajoba podotkla, že napadnutý rozsudok sa v mnohých veciach odvoláva na stanoviská NS SR, avšak každá dopravná nehoda je svojím priebehom vysoko individuálna a uvedené judikatúry sa vzťahujú výlučne na okolnosti konkrétneho prípadu, ktorého sa v danom momente týkala. Slovenské trestné právo nepozná precedентné rozhodovanie a uvedené predchádzajúce rozsudky môžu byť len pomôckou avšak nie rozhodujúcou veličinou pre uznanie viny. Na záver obžalovaná uviedla, že je jej úprimne ľúto, že k danej situácii došlo, a že došlo k úmrtiu človeka, to však nič nemení na skutočnosti, že sa okolností, za akých sa táto dopravná nehoda stala, cíti byť nevinná. Požiadala preto, aby Krajský súd v Bratislave ako odvolací súd po preskúmaní veci zmenil napadnutý rozsudok a spod obžaloby ju oslobodil.

Krajský súd vykonal verejné zasadnutie za splnenia zákonných podmienok v neprítomnosti obžalovanej a opatrovníka poškodeného.

Na verejnom zasadnutí obhajca obžalovanej uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava dôvodov písomného odvolania. Navrhol, aby alternatívne bola obžalovaná buď oslobodená spod obžaloby, alebo, ak súd dospeje k záveru, že je vina preukázaná, aby jej bol uložený primeraný peňažný trest vzhľadom na všetky poľahčujúce okolnosti ako a dobu, ktorá uplynula od spáchania skutku.

Zástupca Krajskej prokuratúry Bratislava navrhol odvolanie obžalovanej zamietnuť.

Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací (§ 315 ods. 1 Tr. por.), primárne konštatoval prípustnosť odvolania (306 ods. 1 Tr. por.) a tým absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Tr. por., a preto podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľka podala odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že odvolanie obžalovanej nie je dôvodné.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaniu vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Tr. por. odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal na hlavných pojednávaniach všetky potrebné a dostupné dôkazy na rozhodnutie o obžalobnom návrhu tak, ako to predpokladá ustanovenie § 2 ods. 10 Tr. por., a tieto dôkazy aj správne, podrobne, vyčerpávajúco a kvalifikovane jednotlivito i vo vzájomných súvislostiach v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. vyhodnotil.

V dôvodoch napadnutého rozhodnutia uviedol, že má za nepochybné, že obžalovaná dňa 04. decembra 2008 o 16,53 hodine viedla motorové vozidlo zn. G. G evidenčného čísla DT-XXXAN, striebornej metalízy v strednom jazdnom pruhu po W. ulici v H. v smere od centra mesta k mostu Z., pričom pred križovatkou s Q. ulicou (na ktorej nefungovala svetelná signalizácia) išlo pred ňou v ľavom odbočovacom pruhu dodávkové vozidlo, ktoré buď stálo alebo spomaľovalo pred priechodom pre chodcov. Spred tohto vozidla vyšiel chodec - poškodený S. B., ktorého obžalovaná ako vodička druhého vozidla nevidela, nakoľko jej vo výhľade na chodca v čase jeho vstupu na vozovku na vyznačenom priechode pre chodcov bránilo práve pred ňou idúce a spomaľujúce (stojace) dodávkové vozidlo v ľavom odbočovacom pruhu. Následne došlo k zrážke menovaného s vozidlom vedeným obžalovanou, v dôsledku čoho poškodený S. B. utrpel zranenia uvedené v skutkovej vete tohto rozsudku (vyplývajúce zo znaleckého dokazovania). Z hľadiska právneho posúdenia rozhodujúci výklad § 4 odsek 2 písmeno f, § 4 odsek 4 zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov v tom smere, či vodička porušila alebo neporušila povinnosti predpokladané v týchto ustanoveniach, v kladnom prípade, či je daný kauzálny nexus (príčinná súvislosť) medzi porušením povinnosti vo vzťahu k spôsobenému následku a v konečnom dôsledku, či je konanie obžalovanej (z hľadiska všetkých znakov objektívnej stránky) pokryté nedbanlivostnou formou zavinenia. V znaleckom posudku č. 14/2009 zo dňa 28.09.2009 znalec V. N. H. konštatuje, že posúdenie príčiny vzniku dopravnej nehody vo vzťahu k

zákoným ustanoveniam je otázkou právnou a jej riešenie neprináleží technickému znalcovi, avšak pri vyhodnocovaní technickej príčiny vzniku dopravnej nehody je nevyhnutné posúdiť správanie účastníkov cestnej premávky, a to práve vo vzťahu k zákoným ustanoveniam. V tomto smere sa v predmetnom znaleckom posudku poukazuje na viaceré ustanovenia zákona č. 315/1996 Z. z., avšak vyššie uvedené ustanovenia § 4 odsek 2 písmeno f, § 4 odsek 4 citovaného zákona sa v ňom neuvádzajú a ani nezohľadňuje z hľadiska technických príčin dopravnej nehody. Až na hlavnom pojednávaní pri svojom výsluchu znalec uviedol, že ak vodička vedela, že vozidlo pred ňou odbočuje doľava, je pre neho nepredstaviteľné, aby bola povinná spomaliť alebo zastaviť vozidlo. Dá sa aj odôvodnene predpokladať, že vozidlo idúce pred ňou dávalo znamenie o zmene smeru jazdy doľava. Z technického hľadiska teda nemala dôvod na zastavenie alebo spomalenie vozidla, ktoré viedla.

Okresný súd uviedol, že takéto konštatovanie znalca z právneho hľadiska nemožno akceptovať. Za dostatočne odôvodnený a relevantný nepovažoval súd ani jeho záver uvedený v bode 5 predmetného znaleckého posudku, v zmysle ktorého bola z technického hľadiska príčinou dopravnej nehody iba nesprávna technika chôdze chodca v koridore pohybu vozidla značky Suzuki. Z hľadiska právneho posúdenia boli významné závery tohto znaleckého posudku uvedené v jeho bode 6., v zmysle ktorého z technického hľadiska bolo možné zrážke s vozidlom G. zabrániť pri správnej technike chôdze chodca pri prechádzaní po priechode pre chodcov na druhú stranu vozovky a takisto bolo možné zrážke zabrániť, ak by rýchlosť vozidla značky G. bola 25 km/h v mieste reakcie vodičky na vzniknutú situáciu, teda 14 m pred miestom zrážky. Podľa názoru okresného súdu ustanovenia § 4 zákona č. 315/1996 Z. z. vo vzájomnej spojitosti nemožno vykladať takým spôsobom, že sa povinnosť v nich stanovená (spomaliť alebo zastaviť vozidlo) vzťahuje na vodiča len vtedy, ak s istotou vie že pred ním spomaľujúce alebo zastavujúce vozidlo pred priechodom pre chodcov tak robí iba z dôvodu, aby dalo prednosť chodcovi. Túto povinnosť má vodič pred priechodom pre chodcov vždy, ak vlastnými zmyslami vníma (resp. takúto povinnosť sledovať situáciu v cestnej premávke v prípade vozidla idúceho pred ním pred priechodom pre chodcov má), že pred ním idúce vozidlo spomaľuje alebo zastavuje, a to bez ohľadu na to, či chodca vidí alebo nie a takisto bez ohľadu na to, či pred ním idúce vozidlo je v odbočovacom pruhu a dáva znamenie o zmene smeru jazdy. Takisto ako totiž možno predpokladať, že vpredu idúce vozidlo pred križovatkou s priechodom pre chodcov spomaľuje z dôvodu zmeny smeru jazdy, takisto možno dôvodne predpokladať, že tak robí z dôvodu aby dalo prednosť chodcovi. V danom prípade to platí o to viac, že spomaľujúce vozidlo bola dodávka, ktorá svojimi rozmermi neumožňovala vodičovi idúcemu za ním rozhľad na dopravnú situáciu pred týmto vozidlom na mieste, kde sa nachádzal prechod pre chodcov. V takejto situácii sa v plnej miere musí uplatniť požiadavka primeranej miery opatrnosti (z hľadiska nebanlivostnej formy zavinenia) vodiča idúceho za spomaľujúcim alebo zastavujúcim vozidlom. Okresný súd vychádzal z predpokladu spomaľujúceho vozidla, nakoľko táto alternatíva je pre obžalovanú priaznivejšia než tá, ak by vozidlo pred ňou stálo (vykonaním dokazovaním nebola potvrdená jedna z týchto alternatív). Takáto primeraná miera opatrnosti vodiča je nevyhnutná so zreteľom na povahu prevádzky motorového vozidla, obzvlášť na mieste s vyznačeným prechodom pre chodcov. To samozrejme neznamená, že aj iní účastníci cestnej premávky vrátane chodcov nemajú povinnosť dodržiavať dopravné predpisy. Pokiaľ dôjde k porušeniu dopravných predpisov aj z ich strany, súd nemôže túto skutočnosť opomenúť predovšetkým z hľadiska posudzovania miery zavinenia. To však neznamená automaticky vylúčenie trestnej zodpovednosti vodiča motorového vozidla, ak aj z jeho strany došlo k porušeniu zákonom stanovenej povinnosti upravenej dopravnými predpismi. V predmetnej trestnej veci je preto z hľadiska posudzovania povinností vodičky (obžalovanej) a otázky zavinenia významné to, či vozidlo idúce v ľavom odbočovacom pruhu stálo, resp. spomaľovalo pred priechodom pre chodcov. Túto okolnosť potvrdil vo svojej výpovedi svedok N. K.. Ak takto dopravnú situáciu vnímal on ako spolujazdec, o to viac mala túto povinnosť obžalovaná ako vodička vozidla G.. Preto s ohľadom na túto situáciu nestačilo iba to, že obžalovaná iba spomalila vozidlo, ale mala spomaliť natoľko, aby mohla vozidlo zastaviť v prípade, že spred vozidla idúceho pred ňou vyjde chodec po prechode pre chodcov, resp. spomaliť alebo viesť vozidlo spôsobom, aby zabránila zrážke s chodcom. V zmysle rozhodnutia publikovaného v Zbierke súdnych rozhodnutí pod č. 24/1984, sp. zn. 11 Tz 42/83, ak prichádza vodič motorového vozidla k vyznačenému prechodu pre chodcov a ak mu bránia vozidla stojace v iných jazdných pruhoch vo výhľade na prechod, smie ísť len takou rýchlosťou, aby pre prípad, že sa na prechode nachádza chodec, ktorý už vstúpil do vozovky, tohto chodca neohrozil. Z uvedeného je zrejmé, že povinnosť upravenú v citovanom ustanovení treba vykladať v súlade so záverom, resp. právnou vetou uvedeného rozhodnutia z hľadiska povinnosti vodiča predvídať situáciu na križovatke s vyznačeným prechodom pre chodcov v prípade, že sa pred nimi nachádza vozidlo (v danom prípade spomaľujúce), ktoré vodičovi bráni vo výhľade na celý priestor prechodu pre chodcov. V tomto smere nemožno uplatniť zásadu, podľa

ktorej môže oprávnenne predpokladať, že aj ostatní účastníci cestnej premávky budú plne dodržiavať pravidla cestnej premávky. K povinnosti zachovávať primeranú mieru opatrnosti, okresný súd uviedol, že možno na obžalovanú v čase spáchania skutku klásť vyššie nároky so zreteľom na poveternostné podmienky (zhoršená viditeľnosť - súmrak, mrholenie). Je zrejmé, že s ohľadom na § 15 odsek 1 veta prvá zákona č. 315/1996 Z. z. mala obžalovaná zachovávať ešte vyššiu mieru opatrnosti z hľadiska predpokladu možnosti vstupu chodca na vozovku pred ňou idúcim spomaľujúcim vozidlom. Pritom nemožno opomenúť ten fakt, že prechod pre chodcov bol označený zvislou dopravnou značkou. Okresný súd dospel k záveru, že obžalovaná porušila povinnosť uvedenú v citovaných ustanoveniach zákona č. 315/1996 Z. z., ktorá bola príčinou, resp. jednou z príčin následku v podobe smrti poškodeného S. B.. S poukazom na už uvedené je možné obžalovanej pričítať aj zavinenie vo forme nevedomej nedbanlivosti.

Okresný súd sa však nestotožnil s právnou kvalifikáciou uvedenou v obžalobe, v zmysle ktorej obžalovaná mala porušiť dôležitú povinnosť uloženú jej podľa zákona, (závažnejší spôsob konania podľa § 138 písmeno h/ Trestného zákona), v dôsledku čoho bol skutok v podanej obžalobe právne kvalifikovaný ako prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1, odsek 2 písmeno a/ Trestného zákona a uviedol, že súd nemá žiadne stanovené kritéria, na podklade ktorých by mohol posúdiť, resp. založiť svoju úvahu o tom, či v konkrétnom prípade išlo o porušenie dôležitej povinnosti alebo nie, najmä ak osobitný zákon (zákon č. 315/1996 Z. z.) ani sám neurčuje, čo je dôležitá povinnosť. V tomto smere preto porušenie dôležitej povinnosti podľa § 138 písmeno h/ Trestného zákona v kontexte súčasnej právnej úpravy je pojem značne neurčitý a v podstate sa súdy aj tak budú musieť vysporiadať nielen s tým, o porušenie akej konkrétnej povinnosti v danom prípade išlo, ale aj s tým, akým spôsobom a za akých okolností k jej porušeniu došlo a samozrejme s akou mierou zavinenia. Posudzovanie pojmu dôležitá povinnosť bez zohľadňovania všetkých vyššie uvedených skutočností by znamenalo strohý a prísny formalizmus vymykajúci sa požiadavke spravodlivého posudzovania tak otázky viny, ako aj trestu. Je nepochybné, že vodička neprekročila maximálne dovolenú rýchlosť (išla rýchlosťou 49 km/h), pričom v tom čase bola na danom mieste maximálne povolená rýchlosť 60 km/h. Vzhľadom na to, že nebolo vyvrátené jej tvrdenie, že spomalila, je potrebné brať zreteľ aj na túto skutočnosť. V tejto súvislosti okresný súd prihliadol aj na to, že pred obžalovanou idúce vozidlo odbočovalo doľava, čomu obžalovaná pripisovala význam z hľadiska jeho spomaľovania (čo však nič nemení na už vyššie uvedených úvahách súdu, že mala predpokladať spomalenie vozidla aj s ohľadom na chodca na prechode pre chodcov) a v neposlednom rade aj na v značnej miere porušenie povinností poškodeného ako chodca a účastníka cestnej premávky (ako to vyplýva zo znaleckého posudku, pričom v tomto smere ďalšie dokazovanie už do úvahy neprichádzalo), pričom záveru o porušení povinností účastníka cestnej premávky zo strany tohto poškodeného nasvedčuje aj ten fakt, že jeho správanie ako účastníka cestnej premávky mohlo byť významné ovplyvnenie aktívnou látkou Karbamazepín, ktorá sa znaleckým skúmaním našla v biologickej vzorke poškodeného v rámci vykonanej toxikologicko-chemickej analýzy nekroptických biologických materiálov. S prihliadnutím na uvedené teda okresný súd neakceptoval právnú kvalifikáciu s použitím osobitného kvalifikačného pojmu (závažnejší spôsob konania v zmysle § 138 písmeno h/ Trestného zákona) a skutok kladený obžalovanej za vinu právne posúdil ako prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1 Trestného zákona.

Krajský súd k otázke viny obžalovanej poukazuje na toto odôvodnenie okresného súdu bez potreby ho opakovať, pretože dospel k rovnakým právnym záverom. Správne a zákonne rozhodol okresný súd, keď po vykonanom dokazovaní uznal obžalovanú vinnou pre prečin usmrtenia podľa § 149 odsek 1 Trestného zákona bez akceptácie osobitného kvalifikačného pojmu (závažnejší spôsob konania v zmysle § 138 písmeno h/ Trestného zákona). Aj podľa názoru odvolacieho súdu bolo vykonaným dokazovaním preukázané, že obžalovaná konaním opísaným vo výroku napadnutého rozsudku porušila povinnosť uvedenú v hore citovaných ustanoveniach zákona č. 315/1996 Z. z., ktorá bola príčinou, či jednou z príčin následku v podobe smrti poškodeného S. B..

Krajský súd k dôvodom napadnutého rozhodnutia a zároveň vo vzťahu k uplatneným odvolacím námietkam dodáva, že vodič motorového vozidla sa nemôže spoliehať na to, že chodec veľmi vysokého veku sa bude správať v cestnej premávke s potrebnou opatrnosťou, a že bude primerane reagovať na dopravnú situáciu. Na takéto osoby treba brať osobitý ohľad. Navyše, okolnosť, že poškodený chodec spoluzavinil dopravnú nehodu porušením pravidiel cestnej premávky neznamená sama o sebe zánik trestnej zodpovednosti vodiča motorového vozidla, ktorý sa zavinenie podieľal na vzniku dopravnej nehody a jej následkoch na zdraví poškodeného.

Čo sa týka uloženého druhu a výmery trestu, krajský súd uvádza, že okresný súd ani pri jeho ukladaní nepochybil, a uložený samostatný trest odňatia slobody vo výmere dva mesiace s odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu jeden rok, nemožno považovať za neprimeraný. Pri jeho ukladaní správne okresný súd prihliadol na spôsob spáchania činu, jeho následok, , pohnútku, priťažujúce okolnosti nezistil, poľahčujúce okolnosti - bezúhonnosť obžalovanej, na jej osobu, pomery a možnosť jej nápravy, nedbanlivostnú formu zavinenia a jeho mieru, mieru zavinenia poškodeného, pričom správne konštatoval, že s ohľadom na daný skutok a okolnosti jeho spáchania sa v obdobnej situácii môže ocitnúť ktorákoľvek osoba vedúca inak riadny a slušný život, ktorej postih v podobe trestnej represie sa celkom míňa účinkom. Možno len súhlasiť, že obžalovaná nie je vodičkou, ktorá by porušovala dopravné predpisy, o čom svedčí, že nemá záznam v evidenčnej karte vodiča.

Záverom teda odvolací súd uzatvára, že vzhľadom k tomu, že odvolací súd nezistil žiadne dôvody pre zmenu výrokov napadnutého rozsudku odvolanie obžalovanej ako nedôvodné v zmysle § 319 Tr. por. zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.